

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти**

МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

**Новітні технології виробництва та переробки
продукції тваринництва, харчові технології**

24 квітня 2024 року

Біла Церква
2024

УДК 378-057.875:001:637:664(043.2)

Молодь – аграрній науці і виробництву: Новітні технології виробництва та переробки продукції тваринництва, харчові технології: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 24 квітня 2024 р. – Біла Церква: БНАУ, 2024. – 106 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Титаренко І.В., канд. с.-г. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.,** канд. с.-г. наук.

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Молодь – аграрній науці і виробництву» (24 квітня 2024 року, Білоцерківський національний аграрний університет) до Організаційного комітету.

Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

©БНАУ

клітковини та багато води, добре засвоюється організмом, тому страви з гарбуза рекомендують для лікувально-профілактичного харчування. Це смачний і корисний овоч, який містить велику кількість каротину і вітамінів: містить дуже багато цінного для дитячого організму вітаміну D, який підсилює життєдіяльність клітин. Вміст солей міді, заліза і фосфору позитивно впливають на процес кровотворення. З органічних кислот в гарбузі міститься переважно яблучна кислота. Цукристі речовини: глюкоза, фруктоза, сахароза. Гарбуз гарно регулює травлення, а за рахунок вмісту пектинових речовин сприяє виведенню холестерину з організму. Тривала теплова обробка призводить до втрати желуючих властивостей пектину. Температура і тривалість теплової обробки призводять до втрат нативних властивостей сировини. Провівши патентний пошук, знайдено ряд вдосконалених технологій виробництва пюре для дитячого харчування.

При цьому відповідно інноваціям перспективним рекомендовано замінити процес уварювання на холодне протирання пюре. Уварювання пюре – тривалий процес за високих температур, що сприяє втраті поживних речовин, тому є необхідність удосконалення цього етапу за рахунок сучасного холодного протирання, яке є економічно вигідним за мінімальних втрат сировини.

Ринок консервів дитячого харчування користується великим попитом серед населення. Тому розширення асортименту дозволить збільшити обсяг продукції, що в цілому позитивно відобразиться на прибутку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДСТУ 8058:2015. Консерви фруктові, овочево-фруктові з біологічно активними компонентами для дитячого харчування. Технічні умови. [Чинний від 2017-01-01]. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2018. 25 с
2. Селекційно-технологічні аспекти науково-обґрунтованого підбору окремих видів і сортів малопоширених плодових і ягідних культур для перспективних напрямів плідництва та цільове використання їх плодів у контексті здорового харчування: монографія / за заг. ред. В.В. Москальця. Київ: ТОВ Центр учбової літератури, 2022. 300 с.
3. Павлоцька Л.Ф., Дуденко Н.В., Євлаш В.В. Фізіологія харчування: підручник. Харків: ХДУХТ; Світ книг, 2017. 316 с.
4. Белінська К.О., Фалендиш Н. О. Підвищення харчової цінності продуктів для дитячого харчування з дотриманням вимог нутриціології. Наукові праці Національного університету харчових технологій. 2021. Т. 27. № 2. С. 170–180. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnukht_2021_27_2_19

УДК:636.2.053:636.087.2

ДРОБОТ А.В., студентка

Науковий керівник – **СОБОЛЄВА С.В.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВІДГОДІВЛЯ МОЛОДНЯКУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ НА ЖОМІ

Розглянуто хімічний склад бурякового жому та особливості застосування у господарствах жомово-концентратного типу годівлі для молодняку ВРХ, що вирощується на м'ясо.

Ключові слова: молодняк ВРХ, годівля, раціон, буряковий жом.

Важливим напрямом функціонування агропромислового комплексу України є розвиток м'ясного скотарства. Світовий досвід ведення тваринництва показує, що задоволення попиту на якісну яловичину можливе лише за рахунок прискореного розвитку спеціалізованого м'ясного скотарства. Тому проблема виробництва яловичини у спеціалізованих господарствах упродовж багатьох років є однією із пріоритетних в аграрному секторі України.

Для створення сприятливих умов подальшого розвитку вітчизняного м'ясного скотарства необхідно розвивати племінну базу м'ясного тваринництва, створювати спеціалізовані відгодівельні комплекси та майданчики, проводити технологічну модернізацію на основі впровадження сучасних ресурсозберігаючих технологій виробництва, підвищувати збалансованість раціонів тварин відповідно до норм годівлі з урахуванням фізіологічних потреб у поживних речовинах, забезпечувати оптимальні умови утримання і мікроклімату, що дозволяють максимально реалізувати генетичний потенціал і знизити ризик виникнення захворювань різної етіології, удосконалювати механізми і форми надання державної підтримки і регулювання внутрішнього ринку для забезпечення принципів

ринкової конкуренції і справедливого розподілу прибутку в товаропровідному ланцюзі, підготувати кадри для роботи в м'ясному скотарстві [2, 3].

Мета роботи – аналіз технології відгодівлі молодняку ВРХ на буряковому жомі.

Залежно від стану кормової бази та кормового балансу, в господарствах застосовують різні варіанти промислової технології виробництва яловичини. Для комплексів і ферм, що спеціалізуються на відгодівлі ВРХ, найбільш поширеним є варіант, коли молодняк ставлять на відгодівлю живою масою 280-320 кг, а знімають з відгодівлі – 420-450 кг. Тривалість відгодівлі становить 4-6 міс, середньодобовий приріст – 900-1000 г.

У господарствах, розташованих поблизу великих переробних підприємств із виробництва цукру, відгодівлю молодняка можна проводити з використанням відходів його переробки – жому. У них зазвичай використовують жомово-концентратний тип годівлі молодняку ВРХ, що вирощується на м'ясо.

При відгодівлі ВРХ використовують свіжий, кислий і сухий жом, останній включають у повнораціонні кормосуміші. У свіжому жомі міститься 93-94 % води і 6-7 % сухої речовини, яка складається в основному з різних форм вуглеводів. У жомі близько 1,3 % сирого протеїну. Сухі речовини в жомі представлені в основному пектиновими речовинами (50 %), геміцелюлозою та целюлозою (26 %). У свіжому жомі залишається ще 0,2-0,3 % цукру. Органічні речовини жому мають високі коефіцієнти перетравності – 66-70 %. Водночас, у жомі зовсім відсутній каротин, мало клітковини, жиру і фосфору (0,1 г в 1 кг), часто є надлишок кальцію (0,7 г в 1 кг). На 1 корм. од. в жомі припадає лише близько 75 г перетравного протеїну, половину якого становлять аміди. Крім того, у кислому жомі міститься багато органічних кислот (1,5-1,8 %), у т. ч. молочної 0,4-0,5 %, оцтової 0,6-0,8 і масляної 0,4-0,5 %. Водянистий свіжий жом, відтискають для зменшення в ньому води, а відтак силосують з січкою соломи.

До поїдання жому відгодівельних тварин привчають поступово (максимальна кількість свіжого жому по 15-18 кг, кислого – по 12-15 кг на 1 ц живої маси худоби). До повної даванки тварин привчають за 7-10 днів. При цьому в раціон включають достатню кількість грубих кормів для забезпечення 20-23 % вмісту клітковини в сухій речовині раціону, корми, багаті протеїном, а також вітамінні та мінеральні добавки.

Грубі корми (сіно або солома) включають в раціон тварин для нормального травлення із розрахунку 0,5-0,6 кг на 100 кг живої маси або 1,5-2,5 кг на голову за добу, або 0,5 кг на кожні 10 кг жому.

Нестачу енергії в раціоні усувають за рахунок включення до його складу повнораціонних комбікормів у кількості 2,5-4,0 кг на голову за добу.

Для усунення нестачі протеїну в жомових раціонах використовують синтетичні азотовмісні речовини (карбамід, амонійні солі, АКД). Синтетичні азотовмісні речовини краще згодовувати в суміші з патокою, в якій вони добре розчиняються і тривалий час зберігаються.

З метою балансування раціонів по перетравному протеїну у господарстві використовують амонізований жом. Для його приготування у віджатий буряковий жом, при закладанні в облицювальні траншеї, вносять 25 % аміачну воду з розрахунку 8 л на 1 т корму. З цією ж метою у кормосуміші для тварин на відгодівлі доцільно вводити амонійно-амідні мінеральні премікси.

Недостача фосфору в раціонах усувається за рахунок діамонійфосфату, монокальційфосфату, моноамонійфосфату або динатрійфосфату.

За згодовування кислого жому щодня дають сіль кухарську, зазвичай, більше рекомендованих норм на 50 %. Її згодовують у межах 10-15 г на 100 кг живої маси. При цьому хлор сприяє утворенню соляної кислоти в сичугу, а натрій у формі бікарбонату йде на поповнення лужного резерву крові.

За жомової відгодівлі раціони дефіцитні на мікроелементи (кобальт, мідь, цинк та ін.) та вітаміни (А, В, D і Е). Для підвищення ефективності відгодівлі до раціону тварин включають вітамінно-мінеральний премікс у складі білково-вітамінно-мінеральної добавки.

Орієнтовна структура раціону молодняку ВРХ живою масою 250-450 кг при відгодівлі з використанням жому, % за поживністю: жом сирий – 55-65, грубі корми 6-8, концентровані корми – 25-30, м'яса – 10-15. Годують тварин на комплексах жомом три рази на добу: о 6-7, 12-13 і 19-20 годині.

Біологічна повноцінність жомових раціонів підвищується за включення в них зелених кормів, силосу, сінажу, трав'яного борошна [1, 4, 5].

Широке застосування жому в бурякосійних районах України для годівлі молодняку великої рогатої худоби, зокрема за його відгодівлі, дасть можливість використати додатковий резерв дешевих кормів, зменшити існуючий дефіцит у білку і дозволить значно збільшити виробництво яловичого м'яса.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амонійно-амідний мінеральний премікс для відгодівлі м'ясної худоби на жомових раціонах: пат. 57357. Україна, МПК А23К 1/22, А23К 1/175. № u201009098; заявл. 20.07.2010; опубл. 25.02.2011, Бюл. № 4.
2. Збарський В. К., Збарська А. В. Сучасний стан та проблеми виробництва яловичини у господарствах Запоріжжя. Науковий вісник Херсонського державного університету. Економічні науки. 2018. Вип. 30 (1). С. 91–96.
3. Лисенко Г. П. Сучасний стан і перспективи розвитку м'ясопереробної галузі. Вісник аграрної науки. 2017. № 1. С. 72–75.
4. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин: навчальний посібник / І. І. Ібатуллін та ін. Київ: 2015. 422 с.
5. Проваторов Г. В., Проваторова В. О. Годівля сільськогосподарських тварин: підручник. Суми, «Університетська книга», 2022. 510 с.

УДК 636.2.636:083.314

ЄВТУШЕВСЬКИЙ С. М., студент

ЧЕРЕДНІЧЕНКО В. М., магістрант

Науковий керівник – **ЧЕРНЯВСЬКИЙ О.О.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ ПАСОВИЩ У М'ЯСНОМУ СКОТАРСТВІ

Проаналізовано інформацію про організацію в літній період утримання м'ясної худоби на пасовищах. Випас м'ясної худоби сприятливо позначається на здоров'ї тварин, скорочує витрати на її вирощування.

Ключові слова: м'ясне скотарство, культурні пасовища, ротаційний випас.

Скотарство дає найбільший обсяг тваринницької продукції – молока і м'яса. М'ясне скотарство в Україні розвивається у спеціалізованих на вирощуванні молодняку господарствах, які виникли при цукрових, крохмалепатокових та спиртових заводах, відходи яких є висококалорійними кормами.

М'ясне скотарство має бути мало витратним і ґрунтуватися на розроблених ресурсощадних технологіях виробництва яловичини [1]. Один із напрямків – це створення і організація раціонального використання високопродуктивних пасовищ.

Пасовищне утримання худоби – найдешевший спосіб нагодувати тварину. Утримання м'ясної худоби в літній період на пасовищах максимально знижує собівартість виробленої продукції, сприятливо позначається на здоров'ї тварин, дає змогу здійснювати необхідні санітарно-профілактичні заходи на фермі.

Серед технологічних груп найбільшою мірою потребують перебування на пасовищі корови з телятами на підсосі. Максимальне збільшення в їх раціоні частки дешевих пасовищних кормів знижує витрати на утримання маточного поголів'я. Через це організація культурних пасовищ у господарствах і продовження пасовищного періоду мають важливе значення. Для нормалізації в організмі тварин обмінних процесів, поліпшення відтворювальної здатності корів слід організовувати цілодобову табірну систему випасання [2].

Організація пасовищного утримання м'ясної худоби передбачає те що тварини пасуться близько 8 годин на добу, незалежно від кількості і якості рослинного корму. Основні періоди випасання відбуваються перед сходом сонця, через 1,5-2 години після сходу сонця, післяполудневий період і перед заходом сонця. Організацію випасання ускладнює відсутність постійної огорожі, що сприяє витогуванню посівів [3].

Упродовж пасовищного періоду потреба в кормах повністю задовольняється за рахунок вирощених трав без використання зерна. Тварини м'ясних порід за сприятливих кормових умов нагромаджують в організмі значний запас поживних речовин.

Технологія утримання м'ясної худоби на пасовищах дозволяє виключити з технологічного циклу трудомісткі роботи з випасання худоби. Для цього пасовища огорожують колючим дротом, поєднаним із слабкою електричною напругою, через який не